

Nr 105.

Av herr **Thore.** *om anslag till färdigställande av två motorlotskuttrar för Vrångö och Brännö lotsplatser.*

I årets statsverksproposition har under tionde huvudtiteln (handelsdepartementet) för år 1921 till säkerhetsanstalter för sjöfarten upptagits ett anslag av 928,000 kronor. Det av finansministern föreslagna beloppet utgöres dels av lotsstyrelsens äskande till säkerhetsanstalter för sjöfarten under år 1921, 950,000 kronor, dels samma styrelses för berörda ändamål upptagna anslagskrav, 231,000 kronor, på 1920 års tilläggsstat; dock att departementschefen bland de framställningar angående säkerhetsanstalter för sjöfarten; som inkommit från lotsstyrelsen, icke ansett sig böra upptaga begärt anslag till nytt maskineri för fyrskeppet Grundkallen, till ny fyr och mistsignalstation å Härnöklubb och till gnisttelegrafstation å fyrskeppet nr 28 Reserv.

Vid behandlingen av ifrågavarande ärende i statsverkspropositionen erinras om att lotsstyrelsen den 12 oktober 1912 ävgivit ett förslag till nya och förbättrade säkerhetsanstalter för sjöfarten, gällande för en 10 års period framåt, vilket förslags realiserande skulle draga en kostnad av 4,600,000 kronor eller 460,000 kronor per år. Sistnämnda belopp har ända från och med år 1915 av statsverket för berörda ändamåls tillgodoseende ställts till lotsstyrelsens förfogande, dock att för året 1920 endast 174,200 kronor beviljats.

Anledning till att för 1921 ett högre belopp äskats än vad förut utgått till säkerhetsanstalter för sjöfarten är, enligt vad lotsstyrelsen framhåller, främst att söka i de alltjämt stegrade materialprisen och arbetslönerna. De ökade kostnaderna för ifrågavarande anstalters tillgodoseende framgå bland annat därigenom att av de av lotsstyrelsen för år 1921 begärda medlen (950,000 kronor) endast 414,970 kronor äro avsedda till

nya ändamål, under det att återstoden är tilläggsanslag. Departementschefen understryker vad lotsstyrelsen anfört om de ökade kostnaderna för sjöfartens säkerhetsanstalter och tillägger, att man måste beakta angelägenheten därav att lots- och fyrväsendets allmänna utveckling i största möjliga mån befrämjas samt att det uppsving av handelssjöfarten, som under närmaste tiden torde vara att förvänta, genom lämpliga åtgärder i här ifrågakarande avseende stödes och underlättas.

Uti det nyss anförda uttalandet av departementschefen måste man instämma. De förhöjda fartygs- och varuvärden, med hänsyn till pennningens fall mångfaldigt förökade sedan förslaget till nya och förbättrade säkerhetsanstalter år 1912 uppgjordes, vilka framföras i farvattnen kring rikets kuster, gör det till en oavvislig nödvändighet att en motsvarande ökning i anslaget till sjöfartens säkerhetsanstalter beredes. En underlåtenhet härutinnan kan endast ha till följd, att ett stegrat antal sjöolyckor, berörande fartyg och gods, inträffa, där förlusterna vida komma att överstiga de kostnader, som för ett behörigt tillgodoseende av lots- och fyrväsendets krav kunna anses vara erforderliga. Angående de olika kuststräckornas behov av säkerhetsanstalter och deras respektive betydelse för handelssjöfarten må framhållas den livliga sjötrafiken året runt utmed rikets västkust, utanför Göteborg, samt de ökade navigeringsrisker, som här såväl direkt som indirekt uppstått genom den därstädes befintliga minfaran.

Bland säkerhetsanstalter, som på grund av stegrade material- och arbetspriser icke kunnat färdigställas, må särskilt påpekas den nyanskaffning av tvenne motorlotskuttrar, en till vardera av lotsplatserna Vrångö och Brännö, tillhörande Göteborgs lotsleder, för vilka medel, 33,000 kr., allaredan beviljats av 1915 års riksdag. Då medel äskades för ifrågakarande nyanskaffning, anfördes bland annat (propositionen nr 33) att de vid upppassning till sjöss vid dessa lotsplatser använda segelkuttrarna voro respektive 20 å 21 år gamla och att lotsarna med dessa kuttrar höllo sjön dag och natt för att långt ut från land möta fartygen. På grund av den stora frestning, för vilken kuttrarna under dessa år varit utsatta, började de nu att leda sig i sjögång. Nya kuttrar vid dessa lotsplatser voro därför behövliga och därvid syntes desamma böra förses med motorer för att lotsarna utan allt för stor tidsutdräkt skulle kunna avlämna lots till lotssökande fartyg.

De ifrågakarande lotskuttrarna, för vilka byggnadsritning uppgjorts inom lotsstyrelsen, betinga nu enligt infordrat kostnadsförslag ett byggnadspris av 60,000 kr. pr stycket. Det kräves alltså ett tilläggsanslag av 120,000—33,000 kr. eller 87,000 kronor för färdigställandet av de tvenne kuttrarna.

Att det föreligger ett oavvisligt behov att nämnda kuttrar snarast anskaffas, framgår av här bifogade utlåtande från chefen för västra lotsdistriktet, lotskaptenen O. Stenberg.

På grund av vad sålunda blivit anført får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen, för färdigställande av de tvenne motorlotskuttrarna för Vrångö och Brännö lotsplatser, på 1921 års stat måtte bevilja ett förstärkningsanslag av 87,000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1920.

Alex. Thore.

Bilaga.

Den livliga hela året pågående sjöfarten till och från Göteborg kräver, att lotsuppassningen i havet utanför Göteborgs skärgård tillgodoses på ett med hänsyn till den betydelse, som Göteborgs hamn har för hela riket, fullt betryggande sätt. För att detta behov skall kunna fyllas fordras här tillgång till fullt sjövärdiga och väl utrustade lotskuttrar.

De lotsplatser, vilkas personal betjänar den ingående trafiken till Göteborg, äro Brännö och Vrångö. Vid vardera av dessa lotsplatser finnas nu två däckade lotskuttrar nämligen vid

Brännö, dels en år 1893 byggd 12 m. lång ek-kutter, vilken dock ej är försedd med motor, dels en år 1901 byggd kutter, omkring 11 m. lång, likaledes av ek försedd med en av lotsarna år 1912 anskaffad motor, och vid

Vrångö, dels en år 1894 byggd 12 m. lång ekkutter, dels en år 1888 byggd 9,5 m. lång kutter, likaledes av ek. Båda dessa kuttrar sakna motorer.

De omnämnda 12-meterskuttrarna användas vid ständig lotsuppassning i havet utanför inloppen till Göteborg, vilken tjänstgöring är ägnad att hårt fresta kuttrarnas förbindningar.

Att dessa kuttrar, trots denna krävande tjänst, likväl efter 27 resp. 26 år hittills kunnat användas bevisar, att desamma äro synnerligen omsorgsfullt byggda.

Båda 12-meterskuttrarne måste likväl år 1913 undergå en ganska omfattande reparation, som i den mån densamma bestreds av lotsverkets medel betingade 819 och 647 kronor för Brännö resp. Vrångö-kuttern.

Samma kuttrar befinna sig nu i sådant skick, att desamma ej längre kunna sägas motsvara de anspråk, som böra ställas på lotskuttrar, utanför rikets största

import- och exporthamn. Dels sakna de, såsom ovan angivits, motorer, vilka, med hänsyn till sjöfartens krav på snabb och säker lotsuppassning utanför en så stor skeppningsort som Göteborg, numera torde få anses alldeles oeftergivliga, dels kunna desamma knappast längre anses fullt sjövärdiga.

Det har inträffat, att erfarna lotsar vid Brännö lotsplats ej ansett sig kunna våga att med tillgängliga kuttrar under storm gå lotssökande fartyg tillmötes, och lotsarna vid Vrångö hava upprepade gånger — senast sistlidne sommar — för mig uttalat sina bekymmer i anledning av att deras tjänstebåt ej längre kunde anses fullt pålitlig under storm.

Kostnaderna för en lämplig med motor försedd lotskuttermå åro även numera så höga — omkring 60,000 kronor — att lotsarna vid varken Brännö eller Vrångö äga förmåga att inköpa sådan.

Om kuttrarna under storm springa läck, synes det vara fara värt, att desamma skola vattenfyllas och sjunka, varvid det torde finnas endast ringa utsikt att bärga besättningarna.

Såväl med hänsyn till sjöfartens berättigade krav på god lotsuppassning som med hänsyn till lotspersonalens säkerhet finner jag därför vara trängande behov, att en ny omkring 14 meter lång lotskuttermå försedd med en kraftig motor, så skyndsamt som möjligt anskaffas för vardera av Brännö och Vrångö lotsplatser inom västra lotsdistriktet. Stockholm den 20 januari 1920.

Otto Stenberg.

Lotskapten och chef för västra lotsdistriktet.
